

می خواهم لیلای تو باشم

■ تصویرگر: مصطفی میرزاییان
■ سال: ۱۳۹۵ - چاپ اول
■ ناشر: مروارید
■ تعداد صفحات: ۸۲

«می خواهم لیلای تو باشم» یک مجموعه شعر سپید با مضامینی عاشقانه است که برای گروه سنی نوجوانان نوشته شده است. کتاب موضوعاتی ساده درباره عشق را در خود دارد و برای احساسات لطیف دوره نوجوانی گزینه مناسبی است. در قسمتی از کتاب می خوانیم: «بادامهایی را که برایم چیده بودی، طعم مهریانی دستانت را داشت و من فهمیدم گاهی مهریانی می تواند تلخ هم باشد.»

یک شعر بی طاقت

■ تصویرگر: محمود حسینی
■ سال انتشار: ۱۳۹۸ - چاپ دوم
■ ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
■ تعداد صفحات: ۵۰

شعبان نژاد به طبیعت علاقه بسیار دارد و این مجموعه شعر را درباره طبیعت، محیط زیست و اهمیت حفظ آن در ۱۰ روز سروده است. سوزۀ اصلی اشعار این مجموعه خود نوجوان است و در کتاب می آموزد زندگی سرشار از شادای و در کنارش سرشار از غم هاست و شایسته است برای رسیدن به شادی، از بعضی غمها درس گرفت تا به تجربه لازم در زندگی رسید.

رستم و اکوان دیو

■ تاریخ نشر: ۱۳۹۸ - چاپ هشتم
■ ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
■ تعداد صفحه: ۲۳

این کتاب در مجموعه نامه نامور منتشر شده است. این مجموعه کتاب برگزیده ای دوازده جلدی از داستان های شاهنامه فردوسی، شاعر و حماسه سرای قرن چهارم ایران است. این مجموعه با نثری ساده و امروزی روایت شده است و هر جلدش را هم یک نویسنده نوشته است. «رستم و اکوان دیو» هم به قلم شعبان نژاد منتشر شده است.

امروز، بچه های دوران کودکی من نیستند. دیگر نمی توانم برگردم به خاطرات روزهای کودکی ام یا به دنیای گذشته ام تا بتوانم برای آن ها کار کنم. در نتیجه باید با بچه های امروز باشم تا دنیای آن ها را شناخته و نیازهایشان را درک کنم. زبان کودکان امروز با بچه های روزهای کودکی من فرق دارد. این کودکان از کلماتی استفاده می کنند که شاید در روزگار کودکی من مورد استفاده نبود. هنرمندی که برای کودکان کار می کند، برای اینکه احساس نزدیکی بیشتری داشته باشد، باید بتواند با زبان کودکان با آن ها حرف بزند. همیشه در مهمانی ها همراه بچه ها هستم. وقتی یک بچه خردسال کنارم می نشیند، واقعا خردسال می شوم.»

مثل کودک...

شعبان نژاد از معدود شاعران کودک است که خودش مثل یک کودک از دریچه شعر به جهان نگاه می کند و طوری می نویسد که انگار یک کودک شاعر شده است. او به خصوص در آثاری که برای گروه سنی خردسالان نوشته، بلد است کوچک شود و در قالب یک خردسال یا کودک به جهان نگاه کند. اما این نوع نگاه چه ویژگی ای را در آثار او ایجاد می کند؟ این سوالی است که منتقدان بسیاری در نوشته هایشان به آن پاسخ داده اند.

او با این نگاه نه به عنوان بزرگتر، معلم، پدر و مادر و خلاصه شخصی که بیشتر می داند و می خواهد کودک را نصیحت کند، بلکه به عنوان یک هم سن مخاطبش با همان نگاه، از احتمال خطاها و اشتباه ها می گوید و با همان حس و حال و نگاه به دنیا از جهان کودکی یا خردسالی می نویسد. به همین خاطر هم بچه ها با آثارش حس همراهی خاصی دارند و می توانند فکر کنند یکی از جنس خودشان و در قالب خودشان برایشان می نویسد و هر چه می گوید را خود نیز از سر گذرانده است. در این روش او می تواند تمام آنچه که می خواهد، و ارزش هایی که درک آنها برای بچه ها لازم است، با روشی غیر مستقیم به آن ها ارائه کند.

شاعر موقعیت ها

شعبان نژاد را باید شاعر موقعیت ها دانست. از این جهت که او برای مخاطب خود موقعیتی را ایجاد کرده و نتیجه گیری و تاثیر پذیری را به خودش می سپارد. او کودک، خردسال یا نوجوان را طی روند روایتش با خود همراه کرده و می داند که او در این مسیر به نتیجه گیری درستی خواهد رسید. پس دیگر دلیلی ندارد که بخواهد او را با بیان نتیجه گیری نهایی از درک شخصی اش بازدارد و به او بگوید مثل من فکر کن. او مثل یک کودک فکر می کند و بعد حاصل این مواجهه را می نویسد، اما می گذارد خودش در مسیر راه برود و به آن جا که باید برسد، و این دقیقاً همان توقعی است که ما از هنر، ادبیات و به خصوص شعر داریم. اینکه پایان آن، آغازی در ذهن مخاطب باشد و بخواهد آن را در ذهن خود پی بگیرد و در موقعیت های مختلف زندگی از آن استفاده کند.

شعبان نژاد شاعر معاصر ما زبانی ساده و صمیمی دارد، و روایت هایی هم به همین اندازه ساده و سراسر است که می تواند مخاطب خود را به جهان روشن و روزگار خوبی ببرد؛ جهانی که کودک و نوجوان آن را در ذهن خود کشف می کند و دنیا را با چشم هایی شادتر و قلبی مهربان تر نگاه کند و خود بشود بخشی از جریانی که دنبال آوردن روزهای بهتر برای جهان است.

به کار بود. اشعار، فیلم نامه ها و داستان هایش در برنامه های کودک و نوجوان در شبکه های سراسری صداوسیما استفاده شده است که از جمله آنها می توان به برنامه های پاییزه، تابستانه، پریپرک، شادمانه، سیب خنده، ب مثل بهار، گل گل گل اومد، دختر کدو تنبل و فتیله ای ها اشاره کرد. شاپور قریب سریال صدای صنوبر را بر اساس کتاب «صدای صنوبر» او ساخته است.

سردبیری مجلات رشد نوآموز و رشد دانش آموز، عضویت در شورای شعر کیهان بچه ها، عضویت در شورای شعر و موسیقی و شورای نمایش نامه نویسی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از مسئولیت های قبلی و فعلی او به شمار می رود. از او تاکنون بیش از ۴۰۰ عنوان کتاب در حوزه شعر، داستان، ترجمه و بازنویسی برای کودکان و نوجوانان منتشر شده است.

شعبان نژاد در سال ۲۰۱۰ کاندیدای دریافت جایزه آسترید لیندگرن، معتبرترین جایزه ادبی جهان در بخش کودک و نوجوان شد و کتاب «ماست شیرین» به قلم او در سال ۲۰۱۵، به فهرست کلاغ سفید کتابخانه بین المللی مونیخ راه یافت. او در ایران هم جوایز متعددی را از آن خود کرده است و کتاب هایش به زبان های دیگر منتشر شده اند.

ردپای دنیای مدرن

افسانه شعبان نژاد از جمله نویسندگان کودک و نوجوان است که خوب می داند چطور با جریان روز پیش برود و حواسش هست نسل های تازه، فضاهای تازه و روزگار متفاوتی را نسبت به نسل های قبل تجربه می کنند. هر چند همه کودک و نوجوانان اما در روزگاری متفاوت از نسل قبل زندگی می کنند و یک نویسنده باید حواسش به این موضوع باشد. او در مورد آنچه می نویسد، می گوید: «من خودم سعی کردم به روز باشم و کارهایم با تغییرات روز هماهنگ باشد. یک زمانی شاعران و نویسندگان بیشتر از محیط های روستایی، طبیعت و گل و گیاه، شعر و داستان می نوشتند و به نوعی از شهر و شهرنشینی غافل بودند. من خودم سعی کردم که خودم را از این قضیه بکشم بیرون و کمی هم به شهرنشین ها بپردازم. مثلاً مجموعه شعر «بزرگراه» اشاره به یک پدیده مهم شهرنشینی دارد که البته فقط به بزرگراه اشاره نمی کند، بلکه به مسائلی که در بزرگراه زندگی وجود دارد، می پردازد. این کتاب را در انگلستان هم یک ناشر چاپ کرده است. سعی می کنم که مسائل روز و شهرنشینی را به صورت خودآگاه با ناخودآگاهم تلفیق کنم؛ البته در حدی که شعر، دل نشینی اش را از دست ندهد و تصنعی نشود.»

همین موضوع هم از آثار او گزینه ای مطلوب می سازد برای بچه ها و البته توجه پدر و مادرها را هم جلب می کند. چون بچه ها نیاز دارند در کتاب با دنیایی مواجه شوند نزدیک به آن چه در جهان واقع با آن روبه رو هستند و بزرگتر هم نیاز دارند به اینکه خیالشان راحت شود که نویسنده و شاعر مسیر را برای بچه ها هموارتر کرده و فهم دقیق تری از جهان به آن ها می دهد؛ توجهی که در بعد زبانی آثارش هم دیده می شود. او می گوید: «تلاش می کنم همیشه با بچه ها باشم، به همین دلیل در کتاب خانه ها و مدرسه ها خیلی حضور پیدا می کنم. اگر در خیابان هستم، بیشتر توجهم به بچه هاست. گاهی اوقات که از جلوی مدرسه ای رد می شوم، به حرف ها و رفتار بچه ها نگاه می کنم، دلپیش این است که بچه های

شعبان نژاد از معدود شاعران کودک است که خودش مثل یک کودک از دریچه شعر به جهان نگاه می کند و طوری می نویسد که انگار یک کودک شاعر شده است. او به خصوص در آثاری که برای گروه سنی خردسالان نوشته، بلد است کوچک شود و در قالب یک خردسال یا کودک به جهان نگاه کند. اما این نوع نگاه چه ویژگی ای را در آثار او ایجاد می کند؟ این سوالی است که منتقدان بسیاری در نوشته هایشان به آن پاسخ داده اند.